

sig til de generelle principper for ministres udlevering af oplysninger til Folketinget.

Det er af væsentlig betydning for, at Folketinget, herunder Folketingets udvalg, har det fornødne saglige grundlag for at gennemføre lovgivning og for at føre parlamentarisk kontrol med forvaltningen, at ministrene i videst muligt omfang forsynes Folketinget med relevante og aktuelle informationer om de forskellige sagsområder.

Der er ikke i grundloven eller lovgivningen i øvrigt fastsat generelle regler, som pålægger ministrene en almindelig pligt til at videregive oplysninger til Folketinget. Pligt til på bestemte områder at videregive oplysninger kan dog følge af særlige bestemmelser i grundloven og lovgivningen i øvrigt.

Folketinget har en række muligheder for at skaffe sig oplysninger fra regeringen. Folketingsmedlemmerne kan stille spørgsmål til vedkommende minister i henhold til § 20 i Folketingets forretningsorden. I henhold til forretningsordenens § 8, stk. 6, kan et udvalg stille spørgsmål til vedkommende minister til mundtlig besvarelse i et samråd eller til skriftlig besvarelse. Endelig kan der i henhold til forretningsordenens § 21 stilles forespørgsler, herunder hasteforespørgsler, til ministrene. Disse muligheder benyttes i vidt omfang, og skiftende regeringer har lagt vægt på at betjene Folketinget og give ønskede oplysninger.

En minister er ikke forpligtet til at svare på spørgsmål fra Folketinget, bortset fra forespørgsler. Der henvises i den forbindelse til § 8, stk. 6, 5. pkt., i forretningsordenen, hvoraf det fremgår, at

»Hvis ministeren ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet, bør ministeren snarest muligt og inden 4 uger begrundede dette skriftligt.«

Det følger af ministeransvarlighedsloven, at hvis en minister udtaler sig til Folketinget om en sag, skal de oplysninger, som ministeren giver, være rigtige og fuldstændige. Det antages i den forbindelse, at en minister i de (særlige) tilfælde, hvor ministeren ikke ønsker at give visse oplysninger, må gøre opmærksom på, at oplysninger af betydning for sagen foreligger, men at de som følge af nærmere angivne fortrolighedshensyn ikke kan gives.

Medmindre der er gennemført en særlig regulering på et område, der betyder, at visse oplysninger ikke må udleveres

til Folketinget, har det traditionelt været opfattelsen, at en minister har en ret, men ikke en pligt til at videregive oplysninger af fortrolig karakter.

Ministerierne har – som andre myndigheder – mulighed for at give oplysninger til pressen, private borgere og andre, selv om ministeriet ikke er forpligtet til at udlevere oplysningerne i henhold til offentlighedsloven eller andre regler. Dette princip om såkaldt »meroffentlighed« er fastslået i offentlighedslovens § 4, stk. 1, hvoraf det også fremgår, at denne mulighed naturligvis ikke består, hvis oplysningerne er omfattet af tavshedspligt.

Udlevering af oplysninger som led i »meroffentlighed« er omfattet af en række forvaltningsretlige regler og principper. Således medfører det forvaltningsretlige lighedsprincip normalt, at såfremt en myndighed har givet visse oplysninger til personer eller organisationer uden for vedkommende myndighed, kan myndigheden normalt ikke afslå at give oplysningerne til andre, der måtte ønske at få udleveret oplysningerne.

5. Konklusion

Der har såvel under den nuværende som under tidligere regeringer været klaget til Folketingets Præsidium over ministerbesvarelser, men det har løbende været Præsidiets og Udvalget for Forretningsordenens holdning ikke at gå ind i en konkret vurdering af ministrenes besvarelser. Det anses for at være et politisk spørgsmål, som må forfølges politisk, i de tilfælde hvor folketingsmedlemmerne finder besvarelser utilfredsstillende.

Udvalget har forståelse for, at fortrolighedshensyn i visse sager betyder, at en minister ikke kan give Folketinget, herunder et folketingsudvalg, visse oplysninger om en sag. Det kan f.eks. gælde, hvor aktuelle eller kommende forhandlinger taler imod at give Folketinget visse oplysninger.

Udvalget er imidlertid af den principielle opfattelse, at man – for at den politiske debat kan foregå på et så oplyst og kvalificeret grundlag som muligt – bør sikre lige adgang til væsentlige faktuelle oplysninger om aktuelle emner. Det gælder ikke mindst, hvis sådanne oplysninger måtte være videregivet til andre og har dannet grundlag for politiske tilkendegivelser over for offentligheden.

P.u.v.

Thor Pedersen

formand